

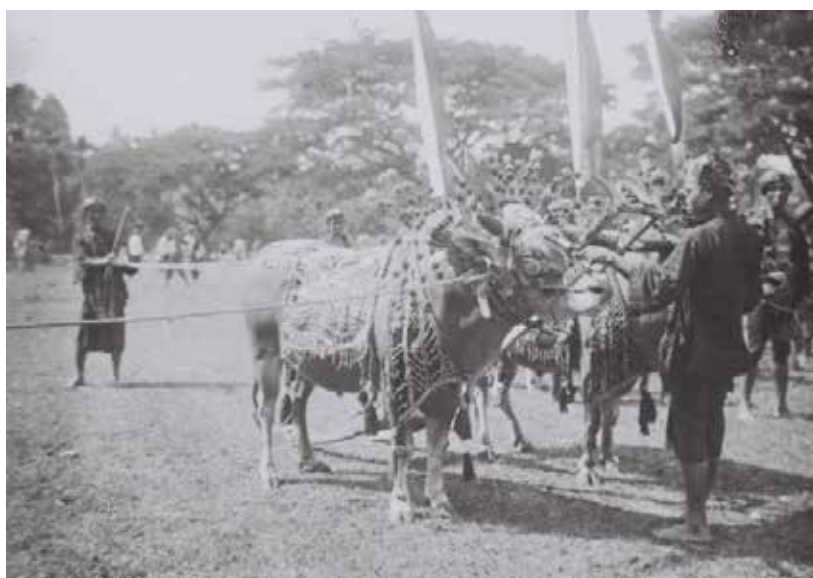
SZARVASMARHASPORTOK I.

Dr. Kenéz Árpád
 Állattenyésztési
 Teljesítményvizsgáló Kft.

Karapan sapi

Az Indonéziához tartozó Madura szigetén a maduréz nép hagyományában található meg ez a sport, amely még a szántás, földművelés gyökereiből eredeztethető. Régen nagy testű marhákat, manapság már kimondottan kis testű maduramarhákat használnak ezeken a kordéversenyekhez hasonló futamokon. A két marha által húzott ekeszerű vontatmányon áll a hajtó, aki sokszor fiatal korú, vagy akár gyermek is lehet. A hajtó a két állat farkába kapaszkodik, amelyeknél fogva az irányítást is el tudja végezni, az ösztökélést

pedig egy szöges bottal végzi. A pálya kb. 130 méter hosszú, külön erre a célra kialakított füves, földes terület. Ezek a versenyek július elejétől októberig kerülnek megrendezésre szigetszerte, a végső, mindent eldöntő futamot pedig Pamekasan városában rendezik meg, ahol a legjobb marhák küzdhetnek meg egymással. Nagy ünnepségek, fogadások, vallási szertartások és folyamatosan szóló hagyományos zene kíséri az ilyen futamokat. Nagyon hasonló eszközökkel és módon zajlanak India Kerala államában a bivalyfutamok.

1. kép Archív felvétel egy díszes karapan sapi fogatról. Jól látható, hogy a sporthoz használt madura marhák kis rámjú típusok (Forrás: wikipedia)

2-3. kép Fiatal versenyző a karapan sapi fogaton. Látható, hogy az állatok szeméit letakarják. Ezek a szemellenzők segítik az állatokat irányban tartani (Képek forrása: www.indonesiatravelguides.com, <https://maduraindepth.com/>)

Pamplonai bikafuttatás (Encierro)

A kb. 900 éves hagyományra visszatekintő Szent Firminus-ünnep egyik jellegzetes eseménye a spanyolországi Pamplonában megrendezésre kerülő bikafuttatás, amely, ahogy a karapan sapi is, szintén a mezőgazdaság egy momentumából alakult ki. Jelen esetben a mendemondák szerint a legelőről való behajtás (lásd. behajtás ünnep hazánkban) során az állatok elől menekülő virtuskodó fiatalok teremtették meg a bikafuttatás hagyományát még valamikor a középkorban. Kis híján kikopott a szokások közül, de néhány hagyományőrző hatására 1867-ben hivatalosan is engedélyezett, szabályozott hagyománnyá válhatott, mely napjainkban is él. A futtatáshoz már aréna is tartozik, így ezen esemény menetrendje, útvonala szigorúan meghatározott, és a lebonyolítást egy évszázada a Casa de Misericordia nevezetű jótékonyági szervezet végzi. A bikafuttatást

egy héten keresztül minden nap egyszer megtartják július 7. és 14. között. Csak 18 év feletti, alkohol befolyásoltságtól mentes futó léphet be a már előre lezárt és kordonnal leválasztott szakasz egyetlen kapuján. Ez a regisztráció. A pálya hossza 875 méter, amelyen 6 bika és kb. 2000 futó helyezkedik el. A futam 8 órakor, rakétajelzésre indul és egészen addig tart, míg az aréna karámjába be nem érkezik az utolsó bika is. A kizárólag szabad tartású (sokszor az Ibériai-félszigeten jellemző fás legelőkön, a Dehesákon tartott) „toro bravo” spanyol szarvasmarhafajta bikáit használják ezeken a futtatásokon és a későbbiekben ismertetett bikaviadalokon is. Ősi vérséggel, igen komolyan óvott tenyésztési háttérrel rendelkező kis testű (kb. 500 kg), atletikus és agresszív állatokról van szó.

A cikkhez felhasznált források a szerzőnél elérhetők.

4. kép Szent Firminus fesztivál (Forrás, Pixabay, Navarra)

5. kép Jól elkaptott pillanat, amint a bikák átvágtatnak egy futó felett. César Manso (AFP) fotója (Forrás: www.arabnews.com).

